

Agrese

Jitka Kampasová

Rosenzweigův obrázkový frustrační test

- Projektivní metoda
- Zaměřená na **odhalování vzorců chování** v reakci na běžnou zátěž
- **Princip: testovaná osoba se ztotožňuje s frustrovanou osobou** v každé situaci v test a promítá svou reaktivitu do odpovědi

Rosenzweigův obrázkový frustrační test

- Celkem **24 obrázků**
- 2 skupiny:
 - **Ego brzdící situace** – překážka přímo frustruje subjekt (16 situací)
 - **Superego brzdící situace** – subjekt je napaden, obviněn někým jiným (v testu označeny: E a I). (8 situací)

Vyhodnocení – podle směru agrese (směru trestání)

- **k okolí** (*extrapunitivita*, **značíme E**)
 - např. "Vidíte, co jste zavinil!"
- **k sobě** (*intropunitivita*, **značíme I**)
 - např. "Moc se omlouvám, měl jsem si dát pozor"
- **frustrace je označena za nedůležitou** (*impunitivita*, **značíme M**)
 - např. "Nevadí, mám ještě troje další kalhoty"

Vyhodnocení – podle typu agrese (na co je kladen v odpovědi důraz)

- **převládání překážky** (frustrace je zdůrazňována, **značíme O-D**)
 - např. "A teď jsem mokrá a určitě nastydnou"
- **obrana "já"** (zdůraznění sebeobranných tendencí a mechanismů, **značíme E-D**)
 - např. "No dovoďte? Já jsem nic neukradl!"
- **trvání potřeby** (zdůraznění potřeby **řešení** frustrujícího problému, **značíme N-P**)
 - např. "Jak s tou situací naložíme, pane?"

Začínáme

Instrukce:

Na každém obrázku v tomto sešitu jsou dvě osoby, které spolu hovoří. Co říká jedna osoba, je vždy dáno. Představte si, co by mohla odpovědět druhá osoba na obrázku, a napište do prázdného čtverečku **první odpověď**, která Vás napadne. Nejsou zde žádné „správné“ ani „nesprávné“ odpovědi. Vyplňte, prosím, každý obrázek v daném pořadí. Obrázky nepřeskakujte. Pracujte tak rychle, jak můžete.

Děkujeme za spolupráci.

Řidič automobilu se omlouvá kolemjdoucímu za to, že mu postříkal šaty.

Poznač si písmenko své odpovědi

Situace č. 1

Řidič automobilu se omlouvá kolemjdoucímu za to, že mu postříkal šaty.

1. E / / a) Ten oblek byl nový.
b) Teď mám zničené šaty.
c) Jsem úplně mokrý!
2. / E / a) Proč nedáváte pozor, kudy jedete?
b) Měl jste být opatrnější. Takoví lidé by vůbec neměli jezdit.
c) No, to vám tak budu věřit!
d) To mým šatům nepomůže.
3. / / e a) A co vyčistit mi šaty!
b) Pošlu vám účet za čistírnu.
4. I / / a) Ale ty šaty vůbec nejsou špinavé.
5. / I / a) Je to moje chyba. Měl jsem zůstat na chodníku.
5. / I / a) Snažil jsem se uhnout, ale nešlo to.
6. / / i a) Nic se nestalo. Mohu si dát oblek vyčistit.
b) Bydlím blízko, dojdu se převléknout.
7. M / / a) To nic, stejně už potřeboval vyčistit.
b) To nevadí, oblek se dá snadno vyčistit (už byl starý).
c) Trocha vody neškodí.
8. / M / a) To nevadí.
b) To vůbec nevadí, takové věci se přeci stávají.
c) To je v pořádku. Nemyslete na to.
d) Neomlouvejte se.
e) Děkuji za omluvu.
f) Bylo od vás pozorné, že jste zastavil.
g) To nebyla vaše vina.
9. / / m a) Za chvíli to uschne.

Hostitelka vyjadřuje své rozhořčení nad tím, že jí návštěvnice rozbila vázu.

Situace č. 2

Hostitelka vyjadřuje své rozhořčení nad tím, že jí návštěvnice rozbila vázu.

1. **E'** / /
2. / **E** /
a) *Rozbiju nejen vázu, ale i vaši hlavu!*
b) *Vždyť se nic tak hrozného nestalo.*
c) *Co na mne tak křičíš?*
3. / / **e**
a) *Snad se najde nějaká podobná, kterou si můžete koupit.*
b) *Tak ji slep.*
4. **I'** / /
a) *Asi se bude zlobit.*
b) *Co jsem to udělala!*
c) *Ach, to je strašné.*
5. / **I** /
a) *Je mi to velice líto.*
b) *Je mi to líto, měla jsem být opatrnější.*
5. / **I** /
a) *Neudělala jsem to schválně.*
b) *Vyklouzla mi z ruky a rozbila se.*
c) *Neviděla jsem ji.*
d) *Takové věci se přeci občas stávají.*
6. / / **i**
a) *Nahradím vám ji.*
b) *Je mi to velmi líto, pokusím se ji opravit.*
7. **M'** / /
8. / **M** /
9. / / **m**

**Jeden divák
poznává k
dalšímu, který sedí
za dámou s velkým
kloboukem, že
zřejmě nemůže nic
vidět.**

Situace č. 3

Jeden divák poznamenává k dalšímu, který sedí za dámou s velkým kloboukem, že zřejmě nemůže nic vidět.

1. E' / / a) *Ne, opravdu nic nevidím*
b) *Ne, ten klobouk mi překáží.*
c) *Přeji si, aby si ten klobouk sundala.*
2. / E / a) *Měly bychom jí ten klobouk shodit!*
b) *Někteří lidé nikdy nemyslí na druhé.*
c) *Měla by si sundat klobouk.*
d) *Měl by být zákon na takové lidi.*
e) *Lidé by neměli nosit takové klobouky do divadla.*
3. / / e a) *Prosím, sundejte si klobouk.*
b) *Nechtěla byste si prosím sundat ten klobouk, já totiž nevidím.*
c) *Požádám ji, aby si ten klobouk sundala.*
d) *Řekni jí, aby si ten klobouk sundala.*
4. I' / / a) *Ale vidím!*
b) *Nerada bych ji žádala, aby si ten klobouk sundala.*
5. / I / a) *Měla jsem lépe vybrat místo.*
6. / / i a) *Přesedneme si?*
b) *Občas se můžeme nadzdvihnout.*
c) *Půjdeme jinam.*
7. M' / / a) *Mně to moc nevadí.*
b) *Vidím docela dobře.*
8. / M / a) *Ona si neuvědomuje, že má tak velký klobouk.*
9. / / m a) *Snad brzy odejde.*

Muž, který vezl známého na nádraží, se omlouvá, že porucha vozu způsobila zmeškání vlaku.

Situace č. 4

Muž, který vezl známého na nádraží, se omlouvá, že porucha vozu způsobila zmeškání vlaku.

1. **E'** / / a) *Sakra!*
b) *Tak, a co teď budu dělat!*
c) *To se muselo stát zrovna, když tak spěchám.*

2. / **E** / a) *Je to tvoje vina.*
b) *Ten vlak jsem zmeškal, protože jsem čekal na tebe.*

3. / / **e** a) *Tak bys mě mohl odvézt zpátky.*
b) *Mohl bys mne dovézt na další stanici?*

4. **I'** / / a) *Vlastně jsem vůbec nechtěl odjet. To bude dobrá výmluva.*

5. / **I** / a) *Měl jsem jet už dříve.*

6. / / **i** a) *Zjistím, kdy pojedou příští.*
b) *Uvidím, jestli můžu jet autobusem nebo zůstanu v hotelu.*
c) *Budu muset zavolat a vysvětlit to zdržení.*

7. **M'** / / a) *Je to vlastně jedno, zas tolik nespěchám.*

8. / **M** / a) *To je v pořádku, nemohl jste tomu zabránit.*
b) *To nebyla vaše chyba.*

9. / / **m** a) *Stihnu další.*
b) *Brzy pojedou další.*
c) *Kdy jede další vlak?*

**Zákaznice si stěžuje
prodavači, že mu již
po třetí přinesla k
opravě nové
hodinky.**

Situace č. 5

Zákaznice si stěžuje prodavači, že mu již po třetí přinesla k opravě nové hodinky.

1. **E** / /
2. / **E** /
 - a) Víte jistě, že jste do nich neuhodila nebo je neupustila.
 - b) Někteří lidé prostě nemohou nosit hodinky!
 - c) Co jste s nimi dělala?
 - d) Nejste příliš náročná?
 - e) Já myslím, že ta závada není tak strašná.
2. / **E** /
 - a) Ale vždy fungují dobře, když je tady máme.
3. / / **e**
 - a) Přineste je zítra, to budu mít víc času.
4. **I** / /
 - a) Naprosto nechápu, co to s nimi je.
5. / **I** /
 - a) To je mi líto.
 - b) Zřejmě je tam porucha, kterou jsme přehlédli.
5. / **I** /
 - a) Takové věci se někdy stávají.
 - b) Dělali jsme, co jsme mohli.
 - c) Však víte, jak nekvalitní věci se dnes vyrábějí.
 - d) Tyto hodinky neodpovídají našemu standardu, jsou nekvalitní.
6. / / **i**
 - a) Pokusíme se to znovu opravit.
 - b) Omlouvám se, zkusím to znovu.
 - c) Vrátil jsem vám za ně peníze.
 - d) Dám vám za ně jiné.
7. **M** / /
8. / **M** /
 - a) To jste udělala dobře, že jste je přinesla zpět.
9. / / **m**
 - a) Snad se to časem upraví.

Knihovnice vysvětluje ženě, která nese čtyři knihy, že si dle výpůjčního řádu může vypůjčit pouze dvě knihy najednou.

Situace č. 6

Knihovnice vysvětluje ženě, která nese čtyři knihy, že si dle výpůjčního řádu může vypůjčit pouze dvě knihy najednou.

1. E' / / a) Jen dvě?
b) Já ale potřebuji všechny!
2. / E / a) To je ale hloupé pravidlo.
b) Nechte si své knihy!
c) Pravidla jsou od toho, aby se porušovala.
d) Tak to slyším poprvé!
3. / / e a) A nešla by udělat nějaká výjimka?
4. I' / / a) Ale já se nedokážu rozhodnout, které vrátit.
b) Ale jak to, že to dříve šlo?
5. / I / a) Aha, to je mi líto.
b) To je moje chyba, měla jsem se seznámit s těmi pravidly.
5. / I / a) Omlouvám se, to jsem nevěděla.
b) Promiňte, nepochopila jsem to.
c) Promiňte, jsem tu poprvé.
6. / / i a) Aha, ostatní zanesu zpět.
b) Pro ostatní se tedy vrátím později.
c) Dobře, tak si alespoň něco okopíruji.
7. M' / / a) Stejně bych je asi všechny nestihl přečíst.
8. / M / a) Dobrá. Chápu, že je tu hodně čtenářů.
b) Děkuji za upozornění.
c) Rozumím, je mi jasné, že vy jste ta pravidla nevytvořila.
9. / / m a) Dobře, v tom případě si vezmu tyto dvě.
b) V tom případě se budu těmi pravidly řídit.

**Číšník napomíná
hosta, že je příliš
hlučný.**

Situace č. 7

Číšník napomíná hosta, že je příliš hlučný.

1. **E'** / /
2. / **E** /
a) *Nežvaňte!*
b) *Dám vás vyhodit za to, jak se chováte.*
c) *To je ale mizerná obsluha!*

2. / **E** /
a) *Ne, nemyslím.*
b) *Ne, chci jen to, co jsem si objednal.*
c) *Možná, ale to jídlo není v pořádku.*
d) *Ne, chovám se jako obvykle.*

3. / / **e**
a) *Dejte mi něco jiného.*

4. **I'** / /
5. / **I** /
a) *Omlouvám se.*
b) *Možná že ano, promiňte.*

5. / **I** /
a) *Promiňte, ale měl jsem náročný den.*
b) *Promiňte, ale mám zdravotní potíže.*
c) *Chtěl jsem jen dát najevo, že si chci objednat.*

6. / / **i**
7. **M'** / /
8. / **M** /
9. / / **m**
a) *Pouze to sním a budu spokojen.*
b) *Všechno je v pořádku.*

**Mladý muž
vysvětluje svému
kolegovi, že ho jeho
dívka pozvala tančit.**

Tvá dívka mě
pozvala, abych
s ní šel dnes
večer tancovat,
řekla mi, že ty
nepůjdeš.

Situace č. 8

Mladý muž vysvětluje svému kolegovi, že ho jeho dívka pozvala tančit.

1. E' / / a) *Tohle že řekla?*
b) *Ale mně to neřekla.*
c) *Půjdeš s ní?*
2. / E / a) *To je ale potvora!*
b) *Jsi lhář!*
c) *Tak to si to užijte!*
d) *Nepůjdeš! (Nepůjde! Nepůjdu ani já, ani ona!)*
e) *Nechtěl jsem jít, ale schválně půjdu!*
3. / / e a) *Musím si s ní o tom promluvit.*
4. I' / / a) *Pokud tě požádala, asi chce jít s tebou.*
b) *Pokud jsi její typ, těžko s tím něco udělám.*
5. / I / a) *Asi jsem měl jít, když tam tak chtěla.*
b) *Já neumím tančit.*
6. / / i a) *Pokusím se najít jinou dívku.*
7. M' / / a) *To je v pořádku. Mám večer nějakou práci.*
b) *Já vím.*
c) *Ano, rozešli jsme se.*
d) *Říkal jsem jí, ať jde s někým jiným.*
8. / M / a) *Zřejmě nepochopila, co jsem jí říkal.*
b) *Dobře se bavte.*
c) *Dej na ní dobrý pozor.*
d) *To je pravda, jsem rád, že požádala tebe.*

**Venku prší a
zákazník chce svůj
deštník. Prodavač to
ale odmítá s tím, že
to půjde, až
přijde vedoucí.**

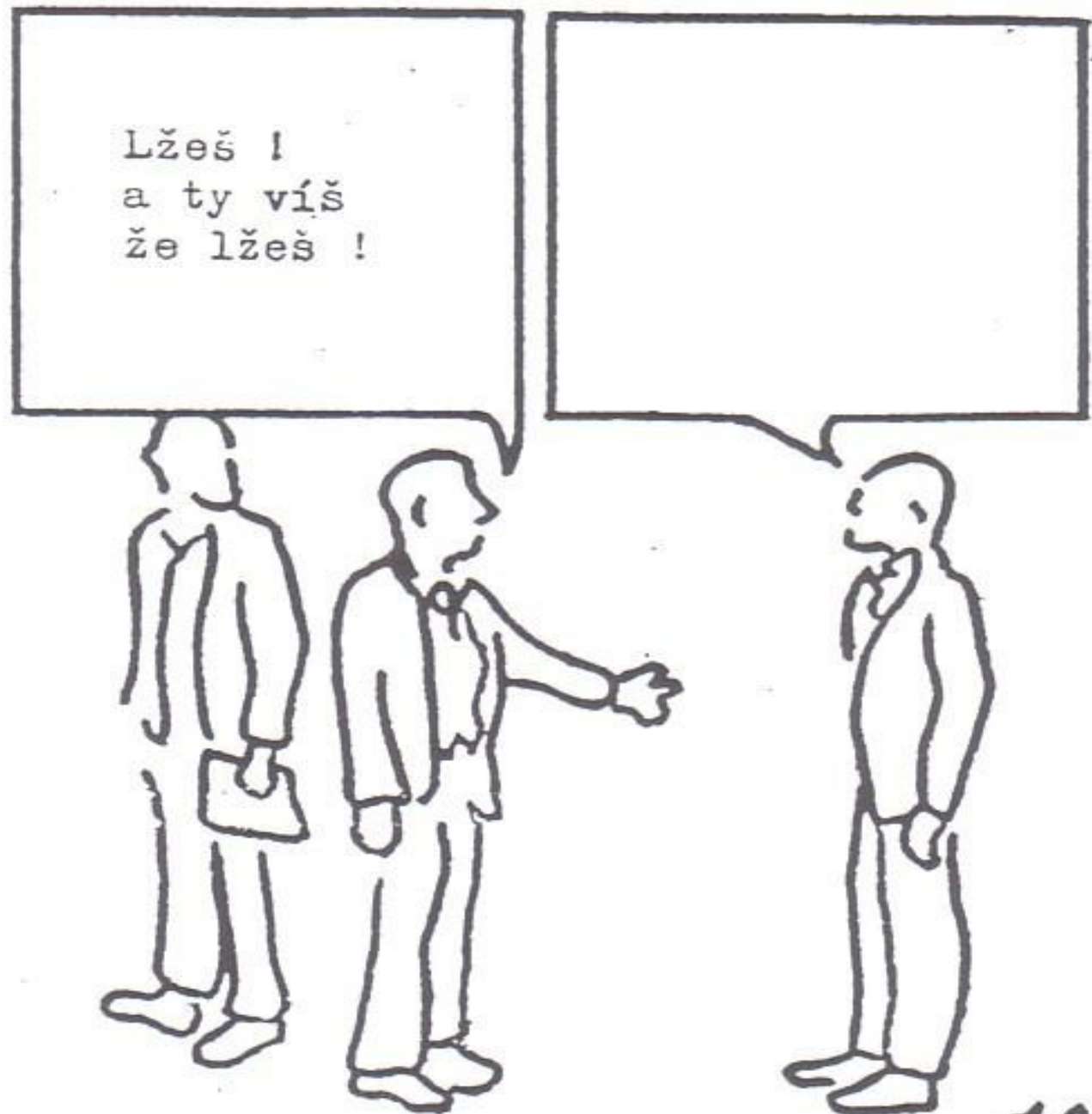

Situace č. 9

Venku prší a zákazník chce svůj deštník. Prodavač to ale odmítá s tím, že to půjde, až přijde vedoucí.

1. E' / / a) *Doprčic!*
b) *Ale venku prší tak silně!*
c) *V takovém dešti přijdu pozdě do práce.*
2. / E / a) *A k čemu jste tu vy?*
b) *To je teda obchod!*
c) *Co si myslíte, že mám do té doby dělat?*
d) *Tak s vámi jsem skončil!*
e) *Odpoledne ale už pršet nemusí!*
f) *Řekl mi, že bude hotový dnes ráno!*
3. / / e a) *Já ho chci ale právě teď*
b) *Nemůžete mi nějaký půjčit?*
c) *Zavolejte vedoucímu a vysvětlete mu, že ho potřebuji teď.*
d) *Proč mi ho nemůžete dát?*
4. I' / /
5. / I / a) *Měl jsem se pro něj stavit minulý týden.*
b) *Ztratil jsem lístek.*
6. / / i a) *Vrátím se dnes odpoledne.*
b) *Vezmu si taxi.*
7. M' / / a) *Nebydlím daleko, tak to snad zvládnu.*
b) *Už jsem stejně mokrý.*
8. / M / a) *Chápu, to jsou předpisy.*
b) *Přesto díky.*
9. / / m a) *Počkám.*
b) *Dobrá, tak půjdu.*
c) *Snad přestane pršet.*

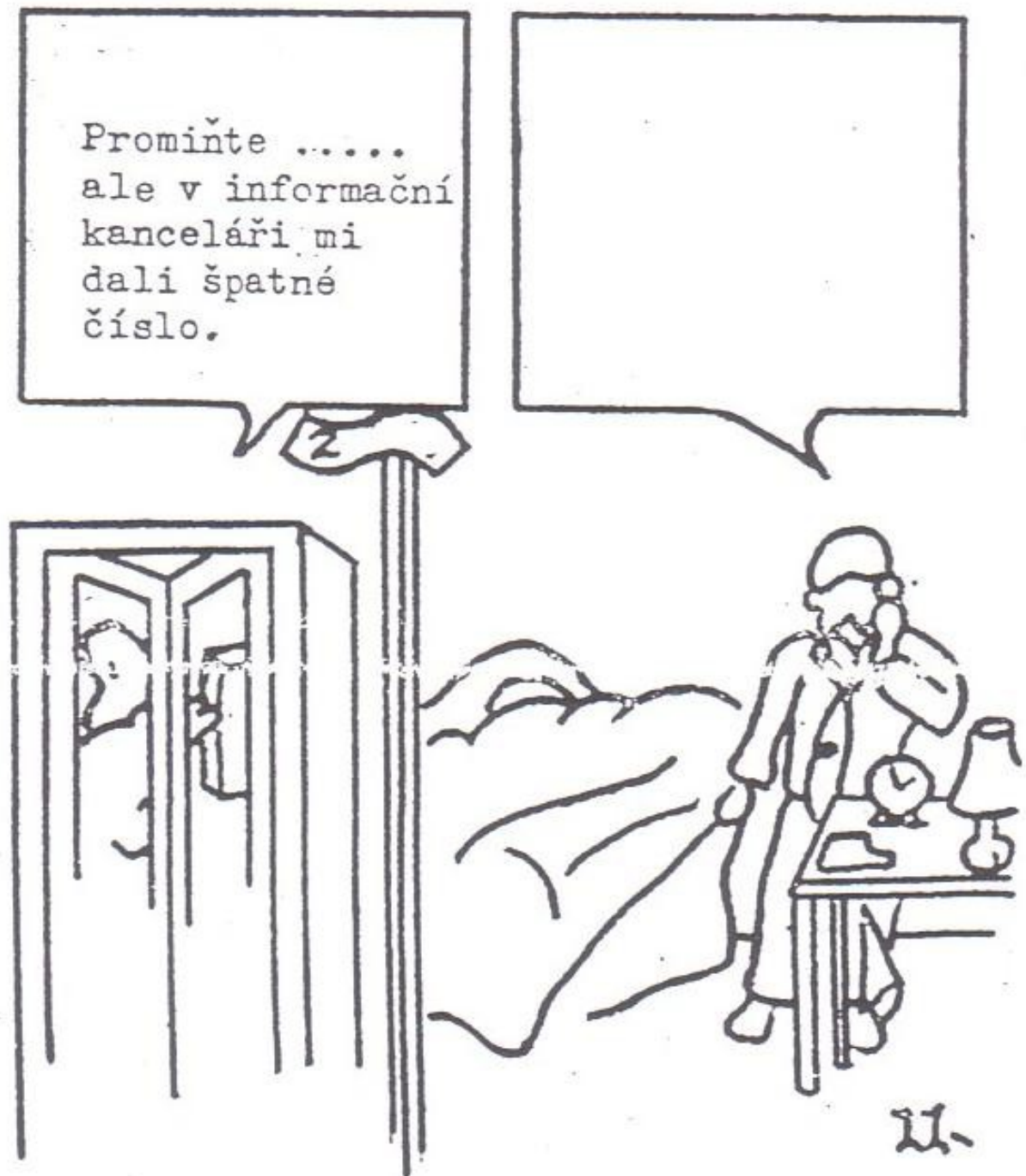
**Muž obviňuje
druhého, že je lhář.**

Muž obviňuje druhého, že je lhář.

1. E / / a) *To je poprvé, co o tom slyším*
2. / E / a) *Nemluv nesmysly!*
b) *To ty jsi lhář!*
c) *Co si to dovoluješ?*
d) *Tak se to pokus dokázat!*
e) *Chci, aby ses mi omluvil.*
f) *To si dovolíš jen, když jste tu dva!*
g) *Tvůj názor mne nezajímá.*
2. / E / a) *Já nelžu.*
b) *Nelžu, je to pravda.*
c) *Ty víš, že nejsem lhář.*
d) *Možná si to myslíš, ale já vím, že ne.*
e) *Nejsem lhář a mohu to dokázat.*
3. / / e a) *Tak mi vysvětlete, co je špatně.*
b) *Prosím buď trpělivý a dozvíš se fakta.*
4. I / / a) *Je mi líto, že si to myslíš.*
b) *Kéž bys mi věřil.*
c) *Proč si to myslíš?*
5. / I / a) *Máš pravdu, lhal jsem.*
b) *No, možná, že to nebyla pravda.*
5. / I / a) *Nedával jsem si pozor na to, co jsem řekl.*
b) *Ale měl jsem k tomu vážný důvod*
c) *Musel jsem lhát.*
d) *Nikdo není dokonalý.*
e) *Omlouvám se, pokud jsem řekl něco, čím jsem mohl ublížit.*
6. / / i a) *Pokusím se to dokázat.*
b) *Jsem schopen vše vysvětlit.*
7. M / / a) *Taková slova mi neublíží.*
8. / M / a) *Zřejmě jsi mi špatně rozuměl.*
b) *Dobrá, to je tvůj názor.*
c) *Nechme to být.*
9. / / m a) *Promluvme si o tom.*
b) *Uvidíme, jestli to dáme do pořádku.*

**V noci volající člověk
se omlouvá, že
zřejmě volá na
špatné číslo.**

Situace č. 11

V noci volající člověk se omlouvá, že zřejmě volá na špatné číslo.

1. **E'** / / a) *Právě když jsem usínal.*
b) *Ach jo.*
c) *To je už po několikáté.*

2. / **E** / a) *Tak ať se to příště neopakuje.*
b) *Příště buďte opatrnější.*
c) *Sbohem!*
d) *(Bez odpovědi, pouze zaklapnutí sluchátka.)*
e) *Myslím, že je to vaše chyba.*
f) *Dejte mi pokoj!*
g) *Řekněte operátorovi, ať dává správné číslo!*

3. / / **e** a) *Vyhledejte si prosím číslo v seznamu.*

4. **I'** / / a) *Z toho si nic nedělejte, stejně jsem měl noční můru.*

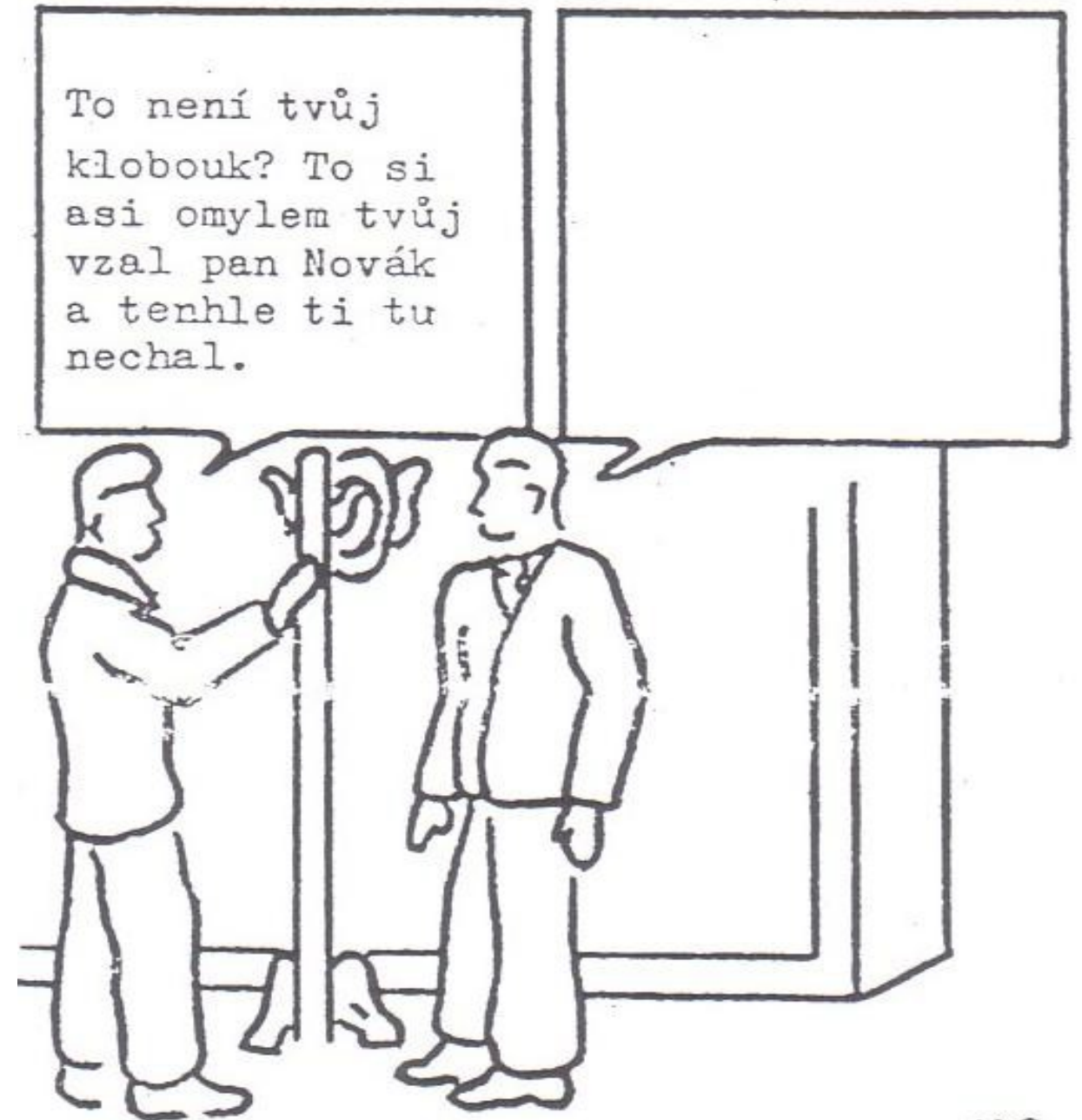
5. / **I** /
6. / / **i** a) *Koho jste volal? Třeba vám pomůžu.*

7. **M'** / / a) *Nic se neděje, stejně jsem čekal na jiný hovor.*
b) *Pro mne to nebyl žádný problém.*

8. / **M** / a) *Nic se nestalo.*
b) *To nebyla vaše chyba.*
c) *Občas každý udělá chybu.*
d) *Nevadí, dobrou noc.*

9. / / **m** a) *Tak ať to příště vyjde.*

**Muž informuje
druhého o tom, že si
jeho klobouk místo
svého vzal asi pan
Novák.**

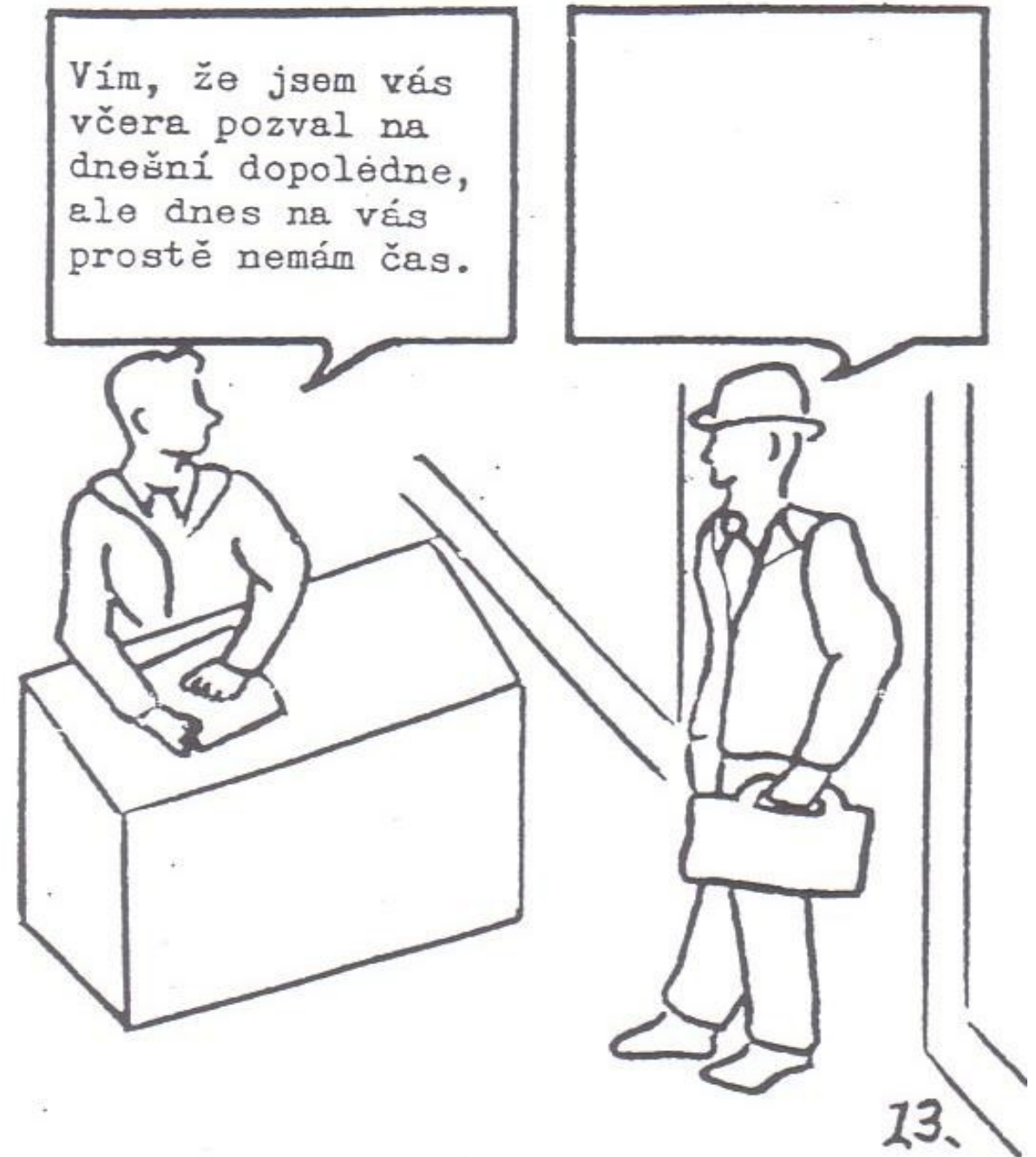

Situace č. 12

Muž informuje druhého o tom, že si jeho kabát místo svého vzal asi pan Novák.

1. **E'** / / a) *Určitě není můj, musí být jeho.*
b) *Ten můj byl lepší.*
c) *Už asi jo!*
2. / **E** / a) *Vždycky dělá takové věci.*
b) *Měl by dávat větší pozor.*
c) *Proč se nejdřív nepodíval!*
d) *To je blbec!*
e) *Nechápu lidi, kteří nepoznají vlastní věci!*
3. / / **e** a) *Řekni mu, ať ho vrátí.*
b) *Tak ho chytň!*
4. **I'** / / a) *No, vypadá to, že je tenhle lepší.*
5. / **I** / a) *Měl jsem si svůj nějak označit.*
b) *Neměl jsem ho věšet vedle něj, když jsou skoro stejné.*
6. / / **i** a) *Půjdu za ním a kabáty si vyměníme.*
b) *Snad ho ještě dohoním.*
c) *Zavolám mu, abychom si je vyměnili.*
d) *Dobrá, vezmu si jeho, vrátím mu ho a dostanu svůj zpět.*
7. **M'** / / a) *Vlastně ho nepotřebuji.*
b) *No, nic se nestalo, naštěstí bydlí blízko.*
c) *Stejně k němu jdu zítra na návštěvu.*
8. / **M** / a) *Asi si jsou podobné.*
b) *Zřejmě si myslel, že je jeho.*
c) *Asi na něco myslel, když si té záměny nevšiml.*
9. / / **m** a) *Vezmu si tedy jeho.*
b) *Vezmu si jeho a vyměním ho, až se příště potkáme.*
c) *Vezmu si tenhle, dokud mi můj nevrátí.*
d) *Snad přijde i zítra.*

Muž sedící za stolem sděluje příchozímu, že nemůže dodržet schůzku, kterou mu slíbil.

Situace č. 13

Muž sedící za stolem sděluje příchozímu, že nemůže dodržet schůzku, kterou mu slíbil.

1. E' / / a) *Jsem velice zklamán.*
b) *Stálo mě to velké úsilí, abych se sem dostal.*
c) *Kvůli vám jsem musel zrušit jinou schůzku.*
2. / E / a) *Proč jste mi to neřekl dříve?*
b) *To mi to říkáte v pravou chvíli!*
c) *Proč si sjednáváte schůzky, když je nejste schopni dodržet?*
d) *Příště už nepřijdu!*
3. / / e a) *Proč ne?*
b) *Neměl byste alespoň pár minut?*
c) *Bude vám to vyhovovat zítra?*
d) *Zavolejte mi a pokusíme se najít jiný termín.*
e) *Ale vy jste mi slíbil schůzku na dnes.*
f) *Já s vámi ale potřebuji mluvit.*
4. I' / / a) *Zítřek bude stejně výhodnější.*
5. / I / a) *Měl jsem zavolat a ověřit si, zda schůzka platí.*
6. / / i a) *Dobře, zkusím to příště.*
7. M' / / a) *Ono to stejně nebylo nic důležitého.*
b) *Dobrá, mám i něco jiného na práci.*
8. / M / a) *To nevadí.*
b) *Chápu, že máte něco důležitějšího.*
9. / / m a) *Kdy byste mě mohl navštívit?*
b) *A kdy by se vám to hodilo?*
c) *Mohu počkat do jiného termínu.*
d) *Snad někdy jindy.*

Žena, stojící v prudkém dešti, vysvětluje své kolegyni, že někdo, na koho obě čekají, tu měl být již před deseti minutami.

Situace č. 14

Žena, stojící v prudkém dešti, vysvětluje své kolegyni, že někdo, na koho obě čekají, tu měl být již před deseti minutami.

1. E' / / a) Nesnáším čekání.
b) Doufám, že pospíchá.
c) Už jsem úplně zmrzlá.
d) Zajímalo by mě, kde je.
e) Ano, to vím taky.

2. / E / a) Vždycky chodí pozdě.
b) Však ji znáš.
c) Nebudeme na ni čekat. (Jdeme.)
d) Buď zticha!
e) To je naposledy, co jsem ji pozvala.
f) Uklidni se!

3. / / e a) Počkáme ještě pár minut.
b) Pokud brzy nepřijde, půjdeme bez ní.

4. I' / /
5. / I / a) To je moje chyba, že jsem jí neřekla jízdní řád.
b) Trochu jsme se zpozdily.

6. / / i a) Zavoláme jí a zjistíme, co se stalo.
b) Pokusíme se ji najít.
c) Najdeme místo, kde se schováme před deštěm.

7. M' / / a) Čekání mi nevadí.
b) Vítr není tak hrozný.
c) Raději pozdě než nikdy.

8. / M / a) Asi ji něco zdrželo.
b) Určitě měla dobrý důvod pro to zdržení.
c) Zřejmě ji zdržela bouřka.

9. / / m a) Určitě přijde.
b) Počkáme ještě chvíli.

**Muž se omlouvá
svému spoluhráči za
to, že dělá chyby.**

Situace č. 15

Muž se omlouvá svému spoluhráči za to, že dělá chyby.

1. **E'** / / a) *Máš pravdu.*
b) *Já vím.*
2. / **E** / a) *Hraješ hrozně.*
b) *Chtěl by se mnou hrát někdo jiný?*
c) *Tak nežvaň a snaž se.*
d) *Proč ses to nenaučil!*
e) *Měl ses víc soustředit.*
3. / / **e** a) *Příště se lépe soustřed'*.
4. **I'** / /
5. / **I** / a) *To já jsem udělal chybu.*
6. / / **i** a) *Budeme se muset snažit tu chybu napravit.*

b) *Zkusíme to zvládnout.*
7. **M'** / / a) *Je to jenom hra.*
b) *Stejně jsme vyhrávali.*
c) *Ale i tak je to zábava.*
d) *Nemůžeme pokaždé vyhrát.*
8. / **M** / a) *Každý dělá chyby.*
b) *Také dělám chyby.*
c) *To vůbec nevadí.*
d) *Dnes pouze nemáš šťastný den.*
9. / / **m** a) *Příště to vyjde.*
b) *Určitě budeme mít štěstí.*

**Na místě
automobilové
nehody obviňuje
jeden muž druhého,
že mu měl dát
na křižovatce
přednost.**

Situace č. 16

Na místě automobilové nehody obviňuje jeden muž druhého, že mu měl dát na křižovatce přednost.

1. E / / a) *To je služební auto, šéf mě zabije, až uvidí, co se stalo.*
2. / E / a) *Jel jste hrozně pomalu.*
b) *Vy jste udělal chybu!*
c) *Vy jste mi měl dát přednost*
d) *Kdybyste jel po své straně silnice, nic by se nestalo.*
e) *Měl jste jasně ukázat, kam jedete!*
d) *Teď už je pozdě!*
2. / E / a) *Ale neměl!*
b) *Já jsem měl přednost!*
c) *Já jsem troubil.*
d) *Jak to, silnice byla volná!*
3. / / e a) *Budete to muset zaplatit.*
b) *Mohu vidět váš řidičský průkaz?*
c) *Ať to rozhodne policie!*
4. I / / a) *To je průšvih!*
5. / I / a) *Omlouvám se, je to moje chyba.*
b) *Já vím, promiňte.*
c) *Teď to už vidím.*
d) *Máte pravdu.*
5. / I / a) *Lituji, že jsem tomu nemohl zabránit.*
b) *Myslel jsem si, že to stihnu.*
c) *Promiňte, pospíchal jsem.*
d) *Promiňte, jsem teprve začátečník.*
e) *Neuvědomil jsem si, že jsem tak blízko.*
6. / / i a) *Škodu samozřejmě zaplatím.*
b) *Mám pojistku.*
7. M / /
8. / M /
9. / / m a) *Doufám, že se nějak dohodneme.*

**Žena stojící s mužem
u auta jej kárá za to,
že ztratil klíče.**

Žena stojící s mužem u auta jej kárá za to, že ztratil klíče.

1. E / / a) *Co mám teď dělat?*
2. / E / a) *Těžko jsem si mohl vybrat líp!*
b) *A kde jsou tvoje?*
c) *Měla jsi mi to připomenout!*
d) *Jako bys byla bezchybná!*
e) *Neječ!*
f) *Tobě se to už taky stalo!*
2. / E / a) *Neztratil jsem je, nechal jsem je doma.*
b) *Dal jsem je tobě, vzpomínáš si?*
c) *Neztratil jsem je, mám je tady v kapse.*
f) *Mám je.*
3. / / e a) *Podívej se do své kabelky!*
b) *Pomoz mi je najít.*
4. I / / a) *Nedokážu si představit, jak se mi to mohlo stát.*
b) *Máš pravdu, zrovna když jsme chtěli odjet.*
c) *Vím určitě, že jsem je měl.*
d) *Musím je přece někde mít.*
e) *Myslel jsem si, že je mám v kapse.*
f) *Vůbec nevím, co jsem s nimi dělal.*
5. / I / a) *Je mi to líto.*
b) *To jsem blbec.*
c) *Vždycky udělám takovou pitomost.*
5. / I / a) *Musím mít v kapse díru.*
b) *Nechtěl jsem je ztratit.*
c) *Nemohu za to!*
d) *To se přeci může stát každému.*
e) *Asi jsem je odložil, když jsem se oblékal.*
f) *Lituji, že jsem tak roztržitý.*
g) *Asi jsem je nechal ve druhém obleku.*
6. / / i a) *Vrátím se a pokusím se je najít.*
b) *Zavolám taxi.*
c) *Podívám se ještě jednou.*
d) *Mám ještě druhé, vrátím se pro ně.*
7. M / /
8. / M /
9. / / m a) *Snad se ještě najdou.*

**Prodavač se
omlouvá zákaznící,
že právě prodal
poslední kus
nějakého zboží.**

Situace č. 18

Prodavač se omlouvá zákaznici, že právě prodal poslední kus nějakého zboží.

1. E' / / a) *To je mi také líto.*
b) *To je škoda.*
c) *A já to tak potřebuji.*
d) *Smůla jako vždycky.*
e) *Nemají to ani v jednom obchodě.*

2. / E / a) *Ale já vám říkal, že přijdu!*
b) *Říkal jste, že je budete pro mě mít!*
c) *Jak to, že vždycky prodáte poslední.*
d) *Jak to, že berete tak málo zboží.*
e) *To vám teda pěkně děkuju!*

3. / / e a) *Můžete objednat další?*
b) *Víte, kde bych teda mohl koupit?*
c) *Schovejte mi jeden, až je dostanete.*

4. I' / /
5. / I / a) *Měl jsem přijít dřív.*

6. / / i a) *Přijdu později.*
b) *Zkusím nějaký jiný obchod.*
c) *Příště přijdu dříve.*

7. M' / / a) *No dobrá, člověk nemůže mít všechno.*
b) *To se stává.*
c) *No, vlastně jsem to ani nepotřeboval.*

8. / M / a) *Dobrá, děkuji.*
b) *I přesto vám děkuji.*
c) *To nevádí.*

9. / / m a) *Příště snad budu mít víc štěstí.*
b) *Kdy vám přijde další zboží.*
c) *V tom případě si vezmu toto (něco jiného).*
d) *Máte něco podobného?*

**Policista napomíná
řidiče, že jel kolem
školy
osmdesátikilometrov
ou
rychlostí**

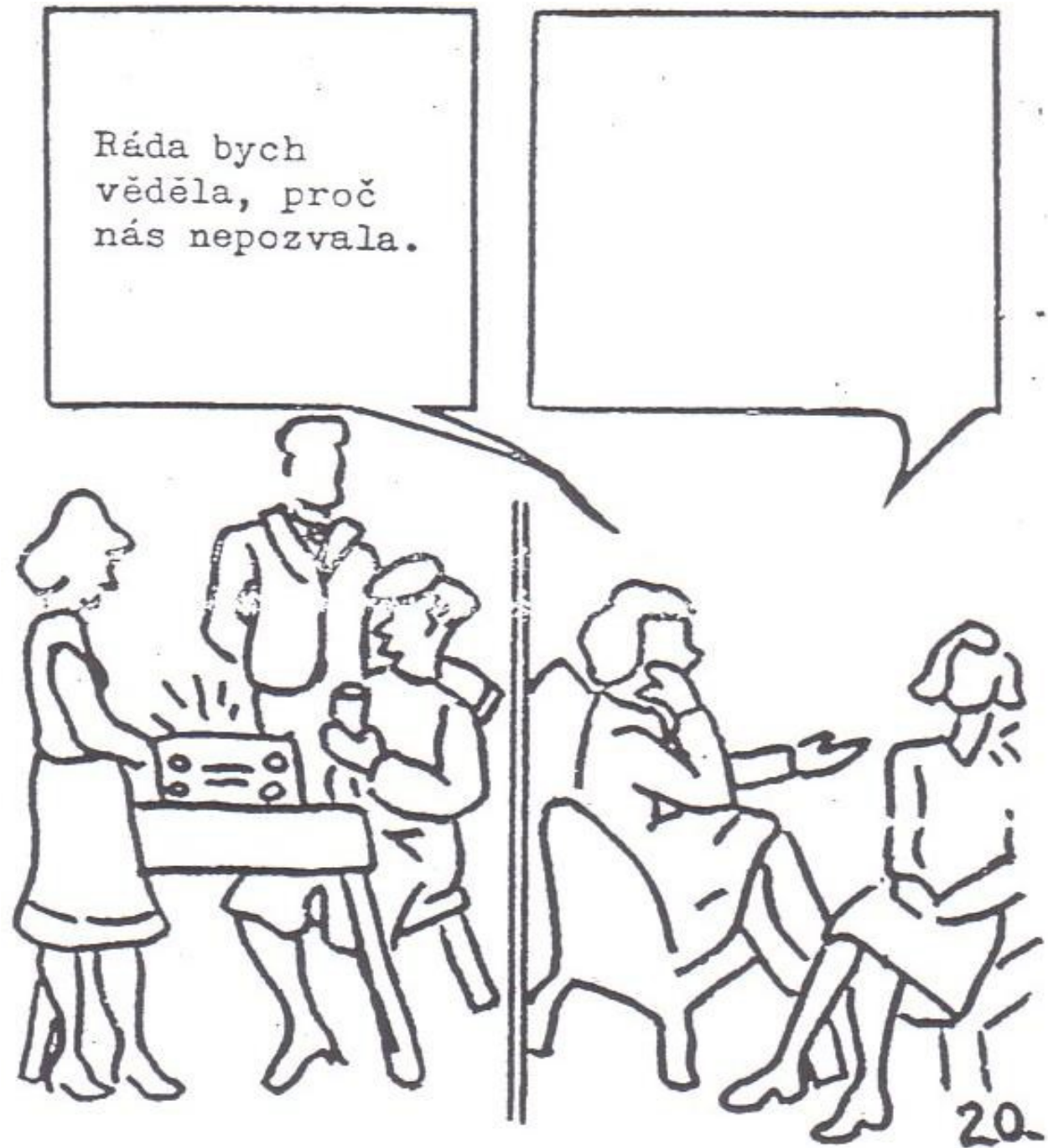

Situace č. 19

Policista napomíná řidiče, že jel kolem školy osmdesátikilometrovou rychlostí.

1.	E'	/	/	
2.		/	E	/
				<i>a) Doprčic!</i>
				<i>b) Proč tam nejsou dopravní značky?</i>
				<i>c) Mohl jsem jet ještě rychleji!</i>
				<i>d) Nezdržujte mne!</i>
				<i>e) No a co?</i>
				<i>f) Ne, letěl jsem příliš nízko!</i>
				<i>g) To je asi chyba měření.</i>
				<i>h) Nic hrozného se ale nestalo.</i>
<u>2.</u>		/	E	/
				<i>a) Nikdy nejezdím tak rychle.</i>
				<i>b) Ale dnes se neučí!</i>
				<i>c) To není pravda, jel jsem 50.</i>
3.		/	/	e
				<i>a) Stačí, když mi jen domluvíte.</i>
				<i>b) Prosím, nedávejte mi pokutu.</i>
4.	I'	/	/	
				<i>a) Vůbec nechápu, jak se to mohlo stát.</i>
				<i>b) Jel jsem skutečně tak rychle?</i>
5.		/	I	/
				<i>a) Omlouvám se.</i>
				<i>b) To byla hloupost.</i>
<u>5.</u>		/	I	/
				<i>a) Omlouvám se, vůbec jsem si neuvědomil, že jsem jel tak rychle.</i>
				<i>b) Omlouvám se, ale musím být brzy v práci.</i>
				<i>c) Promiňte, ale jsem doktor, jedu k případu.</i>
				<i>d) Vezu ženu do porodnice.</i>
				<i>e) Pospíchal jsem a nesledoval tachometr.</i>
6.		/	/	i
				<i>a) Pokutu samozřejmě zaplatím.</i>

**Žena uvažuje nahlas
se svou známou o
tom, proč je jejich
společná známá
nepozvala na oslavu.**

Situace č. 20

Žena uvažuje nahlas se svou známou o tom, proč je jejich společná známá nepozvala na oslavu.

1. E' / / a) *To taky nechápu.*
b) *Nevím, vždycky říkala, že jsme kamarádky.*
2. / E / a) *Asi žárlí.*
b) *Protože je to kráva (snob, lhářka, nevypočitatelná...).*
c) *Asi chtěla veškerou pozornost pro sebe.*
d) *Příště ji také nepozvu!*
3. / / e a) *Tak se jí zeptáme, jestli můžeme přijít.*
4. I' / / a) *To bych také ráda věděla.*
5. / I / a) *Asi nás tam nechtěla.*
b) *Do její party nezapadáme.*
c) *Myslím, že nás nemá ráda (zlobí se na nás).*
d) *Možná jsme řekly něco nevhodného.*
e) *My jsme ji také nepozvaly.*
6. / / i a) *Můžeme se zeptat.*
b) *Pokusím se to zjistit.*
7. M' / / a) *Mně je to jedno.*
b) *Stejně bych tam nemohla jít.*
c) *Tak si to užijeme samy.*
8. / M / a) *Možná zapoměla.*
b) *Možná neměla dost místa.*
c) *Nemohla přeci pozvat každého.*
d) *Asi k tomu měla pádný důvod.*
e) *Asi si myslela, že nebudeme chtít.*
9. / / m a) *Třeba nás pozve jindy.*

**Žena vyčítá dvěma
jiným ženám, že
pomlouvaly někoho,
kdo měl nehodu a je
nyní v nemocnici.**

Situace č. 21

Žena vyčítá dvěma jiným ženám, že pomlouvaly někoho, kdo měl nehodu a je nyní v nemocnici.

1. E / /
2. / E /
 - a) Patří jí to!
 - b) Její smůla!
 - c) O co se snažíš, rozbřečet mě?
 - d) Neotravuj! (Buď zticha!, Vypadni!)

2. / E /
 - a) Ale stejně je to pravda.
 - b) Já jsem nic špatného neřekla.
 - c) Já lidi nepomlouvám, kdyby to nebyla pravda, tak bych to neříkala.
 - d) To s tím ale nemá nic společného!

3. / / e
4. I / /
 - a) Skutečně? Co se jí stalo?
 - b) To je hrůza! Jak na tom je?
 - c) Vážně? To je strašné!
 - d) To je mi líto, že to slyším.
 - e) Doufám, že se brzy uzdraví.
 - f) To je mi líto.

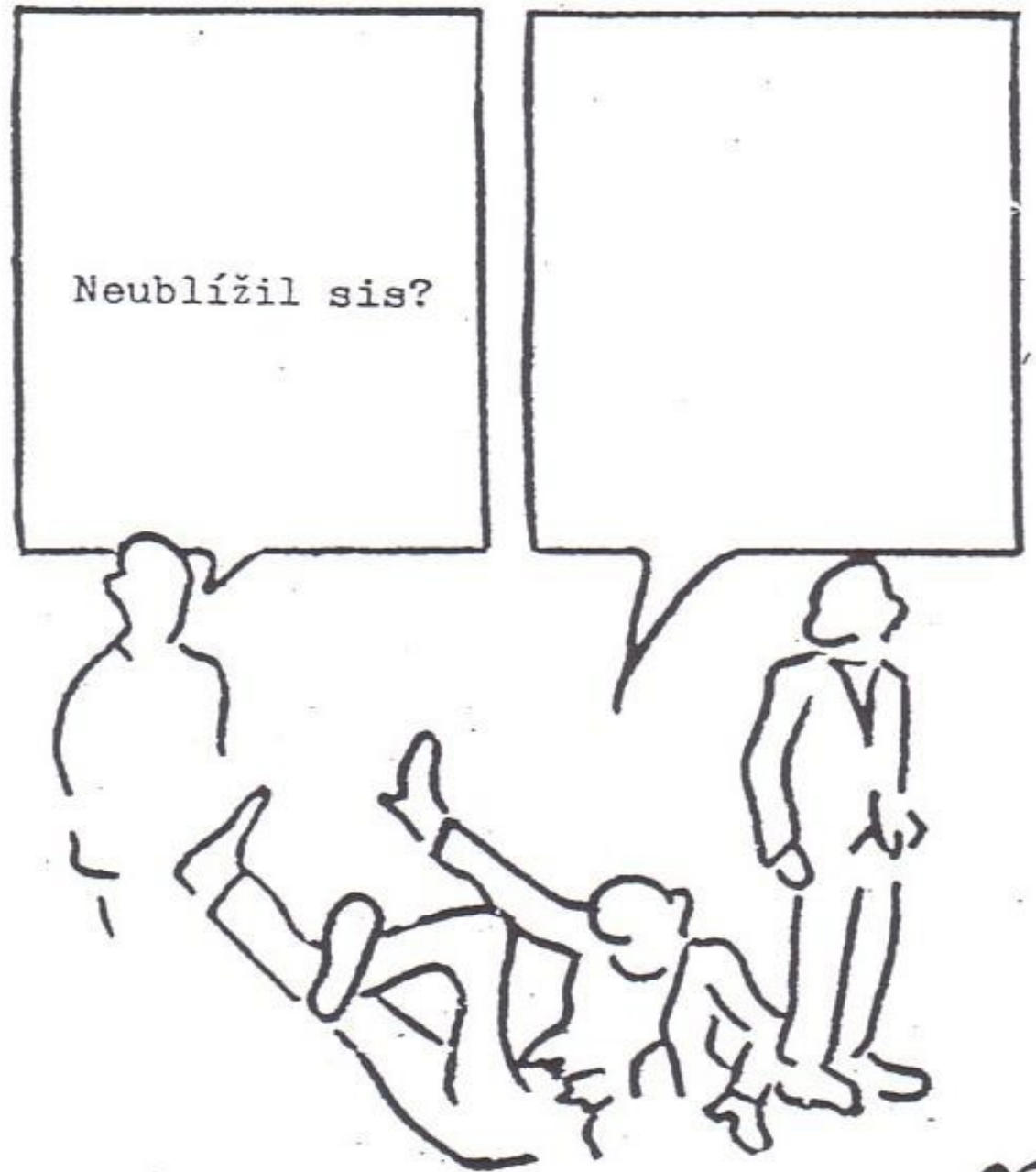
5. / I /
 - a) Je mi líto, že jsem to řekla.
 - b) Teď se cítím jako kráva.
 - c) To jsem ale kráva!
 - d) Neměla jsem ji pomlouvat.
 - e) Omlouvám se.

5. / I /
 - a) To jsem opravdu nevěděla.
 - b) Kdybych to věděla, tak bych to neříkala.
 - c) Nemyslely jsme to tak.

6. / / i
 - a) Půjdu ji navštívit.
 - b) Můžeme pro ni něco udělat?
 - c) Půjdu se jí omluvit a říct, že jsem to tak nemyslela.

7. M / /
8. / M /
9. / / m

Muž, který spadl, je dotazován, jestli si neublížil.

Situace č. 22

Muž, který spadl, je dotazován, jestli si neublížil.

1. E' / / a) *Ano.*
b) *Ještě nevím.*
c) *Skutečně jsem si ublížil.*
d) *Vymkl jsem si kotník.*
e) *Asi ne, ale jsem celý potlučený.*
2. / E / a) *Ne, ty pitomče!*
b) *A co myslíš?*
c) *Jasně, že ne. Dělán to proto, abyste se dobře bavili!*
3. / / e a) *Zavolej doktora!*
b) *Pomoz mi vstát!*
4. I' / / a) *Vůbec ne!*
b) *Ne, díky za optání.*
c) *Ne, jsem naprosto v pořádku.*
5. / I / a) *Proč jsem tak neohrabaný.*
b) *Já jsem ale pako!*
6. / / i
7. M' / / a) *Není to nic vážného.*
b) *Ne, je to jen malá modřina.*
c) *Jen jsem o něco zakopl.*
d) *Myslím, že to přežiju.*
e) *Nemyslím.*
f) *Asi jen své sebeúctě.*
8. / M / a) *Nehody se občas stávají.*
9. / / m a) *Za chvílku budu v pořádku.*
b) *Ne, myslím, že to budu v pořádku.*

Žena oblečená na cestu přerušila telefonát, aby oznámila muži, že volá tetička, která chce, aby na ni ještě před odletem chvíli počkali.

Situace č. 23

Žena oblečená na cestu přerušila telefonát, aby oznámila muži, že volá tetička, která chce, aby na ni ještě před odletem chvilku počkali.

1. E' / / a) *To je přesně to, co potřebujeme!*
b) *Zmeškáme odlet!*
c) *Snad nebudeme dlouho čekat.*
2. / E / a) *Zase ona!*
b) *To jsou ti tví příbuzní!*
c) *To je hloupost!*
d) *Nebudeme čekat!*
e) *Pojedeme!*
f) *Řekni jí, že nemůžeme čekat.*
g) *Nemůžeme na ni čekat, letadlo za chvíli odlétá.*
h) *Tak to má smůlu.*
3. / / e a) *Řekni jí, ať si pospíší.*
b) *Pokud přijde včas, můžeme počkat.*
c) *Pokud budeme mít čas, počkáme.*
4. I' / / a) *Dobrá, tetičku rád uvidím.*
b) *To je dobře, ještě se jí chci na něco zeptat.*
5. / I / a) *Měli jsme se u ní stavit.*
6. / / i a) *Řekni jí, že se u ní stavíme.*
7. M' / / a) *No nic, stejně už máme zpoždění.*
b) *Dobře, máme ještě trochu času.*
c) *Stejně bychom dříve než za deset minut neodjeli.*
8. / M / a) *Tetička to myslí dobře.*
b) *Udělá jí to radost.*
c) *Snaž se jí neurazit.*
9. / / m a) *Dobrá, počkáme.*
b) *Určitě ještě chvíli počkáme.*

**Muž vracející
poničenou knihu se
omlouvá za to, že ji
poničil jeho syn.**

Situace č. 24

Muž vracející poničenou knihu se omlouvá za to, že ji poničil jeho syn.

1. E' / / a) *To já také lituji.*
b) *Teď je už nepoužitelná.*
2. / E / a) *Tak to vám už nic nepůjčím.*
b) *Jak jsi mohl dovolit, aby ji tak zřídil?*
c) *Ten tvůj syn ještě uvidí.*
d) *Potřeboval by nařezat!*
e) *To je ale zmetek!*
f) *Tos na něj nemohl dávat pozor?*
3. / / e a) *Tak mi koupíš jinou.*
b) *Stála 350 korun.*
4. I' / /
5. / I / a) *Měl jsem ti nejdříve říct, abys na ni dával pozor.*
6. / / i a) *Tak si koupím jinou.*
b) *Pokusím se ji slepit.*
c) *Odnesu ji ke knihaři, snad ji opraví.*
7. M' / / a) *To nevadí, i tak se dá číst.*
b) *Nic hrozného se nestalo, nebyla drahá (už ji nepotřebuji).*
c) *To nevadí, už byla stará.*
8. / M / a) *Nic se nestalo.*
b) *Děti už jsou takové.*
c) *Nedalo se to uhlídat.*
d) *No jo, děti.*
e) *To je v pořádku, díky za vrácení.*

Vyhodnocení – hrubé skóre

	O-D	E-D	N-P
	převládání překážky	obrana sebe	potřeba řešení
E-A	$E' = \text{dopiš počet}$	$E = \text{dopiš počet}$	$e = \text{dopiš počet}$
agrese na okolí			
I-A	$I' = \text{dopiš počet}$	$I = \text{dopiš počet}$	$i = \text{dopiš počet}$
agrese na sebe			
M-A	$M' = \text{dopiš počet}$	$M = \text{dopiš počet}$	$m = \text{dopiš počet}$
vyhnutí agresi			

Vyhodnocení – hrubé skóre - NAPŘÍKLAD

	O-D	E-D	N-P	CELKEM
	převládání překážky	obrana sebe	potřeba řešení	
E-A	4	5	3	13
agrese na okolí				
I-A	2	4	1	7
agrese na sebe				
M-A	0	5	0	5
vyhnutí agresi				
CELEKM	6	14	4	

Tabulka 1: Převod celkových hrubých skóre na procenta

Hrubé skóre	24 položek %	23 položek %	22 položek %	21 položek %
0,5	2,1	2,2	2,3	2,4
1	4,2	4,3	4,5	4,8
1,5	6,3	6,5	6,8	7,1
2	8,3	8,7	9,1	9,5
2,5	10,4	10,9	11,4	11,9
3	12,5	13,0	13,6	14,3
3,5	14,6	15,2	15,9	16,7
4	16,7	17,4	18,2	19,0
4,5	18,8	19,6	20,5	21,4
5	20,8	21,7	22,7	23,8
5,5	22,9	23,9	25,0	26,2
6	25,0	26,1	27,3	28,6
6,5	27,1	28,3	29,5	30,9
7	29,2	30,4	31,8	33,3
7,5	31,3	32,6	34,1	35,7
8	33,3	34,8	36,4	38,1
8,5	35,4	36,9	38,6	40,5
9	37,5	39,1	40,9	42,9
9,5	39,6	41,3	43,2	45,2
10	41,7	43,5	45,5	47,6
10,5	43,8	45,7	47,7	50,0
11	45,8	47,8	50,0	52,4
11,5	47,9	50,0	52,3	54,8
12	50,0	52,2	54,5	57,1
12,5	52,1	54,3	56,8	59,5
13	54,2	56,5	59,1	61,9
13,5	56,3	58,6	61,4	64,3
14	58,3	60,9	63,6	66,7
14,5	60,4	63,0	65,9	69,0
15	62,5	65,2	68,2	71,4
15,5	64,6	67,4	70,5	73,8
16	66,7	69,6	72,7	76,2
16,5	68,8	71,7	75,0	78,6
17	70,8	73,9	77,3	81,0
17,5	72,9	76,1	79,5	83,3
18	75,0	78,3	81,8	85,7
18,5	77,1	80,4	84,1	88,1
19	79,2	82,6	86,4	90,5
19,5	81,3	84,8	88,6	92,9
20	83,3	86,9	90,9	95,2
20,5	85,4	89,1	93,2	97,6
21	87,5	91,3	95,5	100
21,5	89,6	93,5	97,7	
22	91,7	95,7	100	
22,5	93,8	97,8		
23	95,8	100		
23,5	97,9			
24	100			

Vyhodnocení – hrubé skóre - **ZÁVĚR**

	O-D	E-D	N-P	CELKEM	v %
	převládání překážky	obrana sebe	potřeba řešení		
E-A	4	5	3	13	54,20 %
agrese na okolí					
I-A	2	4	1	7	29,20 %
agrese na sebe					
M-A	0	5	0	5	20,80 %
vyhnutí agresi					
CELEKM	6	14	4		
v %	25 %	58,30 %	16,70 %		

Superego - vyhodnocení

Kategorie	počet odpovědí v dotazníku	převod na %	význam
<u>E</u>	1	4,20 %	na obvinění se reaguje popíráním
<u>I</u>	1	4,20 %	snažím se vlastní chybu omluvit
E - <u>E</u>	5-1=4	16,70 %	nesnažíme se zbavovat vlastní viny či odpovědnosti za provinění
I - <u>I</u>	4-1=3	12,50 %	
(M-A) + <u>I</u>	5+1=6	25 %	snažím se zprostit viny druhé
<u>E + I</u>	1+1=2	8,40 %	sám se snažím zprostit viny

Celkový vzorec – beru 3 kategorie s největším počtem bodů

- **Např.:**
- **E = 5** agrese na okolí
- **M = 5** neutralita odpovědí (situace byla nevyhnutelná)
- **E' = 4** zdůraznění překážky

- **(E = M) > E'** např. **I > E > e'**

Interpretace závěrečného vzorce

E – extrapunitivní: obviňování, výčitky a nepřátelství jsou namířeny na osoby či věci v okolí. E je variantou E, kdy osoba agresivně popírá svou vinu.

E‘ – extrapeditivní: je zdůrazněna přítomnost frustrující překážky.

e – extrapersistivní: řešení frustrující situace je důrazně očekávané od někoho jiného.

I – intropunitivní: výčitky, obviňování a nepřátelství jsou zaměřeny na vlastní osobu. I je variantou I, kdy osoba přiznává svou vinu, ale odmítá svou zodpovědnost poukazováním na nevyhnutelné okolnosti.

I‘ – intropeditivní: frustrující překážka je interpretována jako nefrustrující či nějakým způsobem prospěšná, ev. osoba vyjadřuje rozpaky nad tím, že se účastnila na frustraci jiné osoby.

i – intropersistivní: osoba sama se snaží o řešení, často z pocitu vlastní viny.

M – impunitivní: otázka viny je přehlížena, zejména frustrující osoba je zbavena jakékoliv viny a situace je považována za nevyhnutelnou.

M‘ – impeditivní: překážka ve frustrující situaci je zmenšena tak, že je téměř popřena její existence.

m – impersistivní: vyjádření naděje, že čas nebo očekávané okolnosti problém vyřeší, charakteristická je trpělivost a přizpůsobivost.